

Lagutskottets betänkande

1999/2000:LU21

Lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal



Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 1999/2000:89 Lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal, jämte tre motioner som har väckts med anledning av propositionen.

I propositionen föreslås att riksdagen skall anta en lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal. Härigenom genomförs i svensk rätt Europaparlamentets och rådets direktiv (97/7/EG) om konsumentskydd vid distansavtal, det s.k. distansavtalsdirektivet. Den föreslagna lagen innehåller också bestämmelser om hemförsäljning och ersätter den nuvarande hemförsäljningslagen från år 1981.

Den nya lagstiftningen är avsedd att träda i kraft den 1 juni 2000.

I ett av motionsyrkandena yrkas avslag på propositionen. I övriga motionsyrkanden förespråkas andra lösningar än de som regeringen har föreslagit för att genomföra distansavtalsdirektivet i svensk rätt.

Sveriges Auktionsföretags Förening har inkommit med en skrivelse i ärendet, och företrädare för föreningen har inför utskottet framfört synpunkter på regeringens lagförslag. I ärendet har därutöver inkommit skrivelser, en från Svenska IT-företagens Organisation, en från IT-Provider Advisor AB, en från Svenska Postorderföreningen och en från Sveriges Riksidrottsförbund.

Utskottet tillstyrker bifall till propositionen. Med anledning av två motionsyrkanden förordar utskottet ett tillkännagivande som gäller undantag i distansavtalslagen för idrottsevenemang. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

Till betänkandet har fogats tio reservationer och ett särskilt yttrande.

Propositionen

I proposition 1999/2000:89 föreslår regeringen (Justitiedepartementet) – efter hörande av Lagrådet – att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal,
2. lag om ändring i prisinformationslagen (1991:601).

Lagförslagen har intagits som bilaga 1 i betänkandet.

1999/2000:L19 av Kent Olsson och Elizabeth Nyström (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring som i motionen anförts om de undantagsfall då näringsidkare kan förbehålla sig rätten att slippa betala tillbaka biljettintäkter för evenemang.

1999/2000:L20 av Rolf Åbjörnsson och Kjell Eldensjö (kd) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att även auktioner av traditionell typ ”över nätet” skall undantas från lagens tillämpningsområde,

2. att riksdagen beslutar i enlighet med vad som anförts i motionen om återbetalning av inbetalda medel för administration, transport m.m. vid utnyttjande av ångerrätten,

3. att riksdagen beslutar i enlighet med vad som anförts i motionen om återbetalning och återsändande av vara vid utnyttjande av ångerrätten.

1999/2000:L21 av Stig Rindborg m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1999/2000:89,

2. att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 – som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om omförhandling av Europaparlamentets och rådets direktiv (97/7/EG) om konsumentskydd vid distansavtal,

3. att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 – som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om omförhandling av rådets direktiv (85/577/EEG) för att skydda konsumenten i de fall då avtal ingås utanför fasta affärslokaler,

4. att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 – beslutar om sådan ändring enligt vad i motionen anförts om undantag för samtliga auktioner,

5. att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 – beslutar om sådan ändring enligt vad i motionen anförts om ångerrättens tidsutdräkt,

6. att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 – beslutar i enlighet med vad i motionen anförts om kvarhållande av vara vid försenad återbetalning,

7. att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 – som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om återsändningskostnader vid utnyttjande av ångerrätt,

8. att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 – beslutar om sådan ändring enligt vad i motionen anförts om de undantagsfall då näringsidkare kan förbehålla sig rätten att slippa betala tillbaka biljettintäkter för evenemang,

9. att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 – beslutar i enlighet med vad i motionen anförts om lägsta beloppsgräns,

10. att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 – som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bristen på konsekvensanalys.

Utskottet

Inledning

Under de senaste decennierna har en lång rad lagstiftningsåtgärder vidtagits i syfte att stödja konsumenter och stärka deras ställning på marknaden. Som ett led i detta arbete beslutade riksdagen år 1971 att anta lagen (1971:238)

om hemförsäljning m.m. (prop. 1971:86, bet. LU10, rskr. 194). I lagen fanns särskilda bestämmelser till skydd för konsumenterna vid yrkesmässig försäljning av lös egendom för enskilt bruk vid hembesök eller på annan plats än säljarens eller ombudets fasta försäljningsställe. Även tjänster omfattades i viss utsträckning av lagen. Genom hemförsäljningslagen infördes i svensk rätt en möjlighet för en konsument att under vissa förutsättningar frånträda ett avtal, den s.k. ångerrätten.

År 1981 beslutade riksdagen att anta en ny hemförsäljningslag (1981:1361), som trädde i kraft den 1 juli 1982 (prop. 1981/82:40, bet. LU14, rskr. 95). Den nya lagen, som alltså är gällande, bygger i stor utsträckning på 1971 års lag och är tillämplig då näringsidkare yrkesmässigt överlåter eller upplåter lös egendom eller utför tjänster till konsumenter för huvudsakligen enskilt bruk, om avtalet ingås vid hembesök, vid telefonsamtal, eller under en av näringsidkaren organiserad utflykt till en plats utanför dennes fasta försäljningsställe. Lagen gäller såväl kontant- som kreditköp under förutsättning att det sammanlagda belopp som konsumenten skall betala överstiger 300 kr. Konsumenten ges i lagen en rätt att inom en vecka frånträda ett avtal genom ett skriftligt meddelande om detta till näringsidkaren. Säljaren är skyldig att lämna konsumenten skriftlig information om innehållet i lagen samt en ångerblankett att användas vid utövande av ångerrätten. Överlämnas inte handlingarna inom föreskriven tid och på föreskrivet sätt är avtalet inte bindande för konsumenten.

Inom EU har sedan mitten av 1980-talet bedrivits arbete i syfte att stödja konsumenterna. År 1985 beslutade rådet ett direktiv om konsumentskydd vid avtal som ingås utanför näringsidkarens fasta försäljningsställe (85/577/EEG), det s.k. hemförsäljningsdirektivet. Direktivet innehåller bestämmelser om bl.a. ångerrätt och informationskrav som i allt väsentligt motsvarar vad som följer av hemförsäljningslagen. Till skillnad från hemförsäljningslagen omfattar dock direktivet inte telefonförsäljning. I hemförsäljningsdirektivet finns inte heller några regler som innebär att ett avtal är ogiltigt vid bristande information från näringsidkarens sida. Direktivet är ett s.k. minimidirektiv, vilket innebär att det står medlemsstaterna fritt att införa eller behålla strängare regler till förmån för konsumenterna i den nationella lagstiftningen, dock endast under förutsättning att reglerna står i överensstämmelse med gemenskapsrätten i övrigt. ESS-avtalet föranledde endast vissa mindre omfattande ändringar i 1981 års hemförsäljningslag (prop. 1991/92:167, bet. 1992/93:LU3, rskr. 22).

År 1997 beslutade Europaparlamentet och rådet ett direktiv om konsumentskydd vid distansavtal (97/7/EG). Distansavtalsdirektivets syfte är en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om distansavtal som träffas mellan konsumenter och näringsidkare. Direktivet är utformat med bl.a. hemförsäljningsdirektivet som förebild och kan ses som en del av de åtgärder som vidtagits inom EU under 1990-talet i syfte att ytterligare stärka konsumenternas ställning på den inre marknaden.

I artikel 2 ges den för direktivets tillämpningsområde centrala definitionen av distansavtal. Av definitionen framgår att det skall vara fråga om ett avtal som ingås mellan en näringsidkare och en konsument inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans. Fram till att

avtalet träffas får, inbegripet ingående av själva avtalet, för att direktivet skall vara tillämpligt, uteslutande användas en eller flera tekniker för distanskommunikation. Härmed avses tekniker som kan användas för ingående av avtal utan att parterna samtidigt är fysiskt närvarande. Vidare framgår av definitionen att det skall vara fråga om avtal om varor eller tjänster. Finansiella tjänster, exempelvis försäkrings- och banktjänster, omfattas dock inte av direktivet.

I direktivet finns bestämmelser om näringsidkarens informationsskyldighet (artiklarna 4 och 5), konsumentens ångerrätt (artikel 6), näringsidkarens fullgörande av ett träffat avtal (artikel 7), betalning med kort (artikel 8), leverans utan föregående beställning (artikel 9), begränsningar i användningen av vissa kommunikationsmedel (artikel 10) samt medlemsstaternas skyldighet att se till att det i konsumenternas intresse finns tillräckliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av bestämmelserna i direktivet (artikel 11). Direktivet innehåller vidare bestämmelser om att reglerna skall vara tvingande till konsumentens förmån (artikel 12.1), att konsumenten inte får berövas det skydd som direktivet ger genom att hänvisa till en lag i en icke-medlemsstat (artikel 12.2) samt att direktiv som reglerar speciella former av distansavtal skall tillämpas i stället för distansavtalsdirektivet (artikel 13). I likhet med hemförsäljningsdirektivet är distansavtalsdirektivet ett s.k. minimidirektiv och medger således medlemsstaterna att behålla eller införa strängare regler till konsumentens förmån (artikel 14).

Direktivet, som trädde i kraft den 4 juni 1997, skall genomföras av medlemsstaterna senast den 4 juni 2000 (artikel 15.1).

Som nämnts omfattar distansavtalsdirektivet inte finansiella tjänster. För närvarande pågår dock arbete inom EU i syfte att utarbeta ett direktiv om distansförsäljning av finansiella tjänster mellan näringsidkare och konsumenter. Enligt vad utskottet har erfarit kan en gemensam ståndpunkt komma att beslutas av rådet tidigast under hösten 2000.

I sammanhanget bör även erinras om att rådet den 28 februari 2000 beslutat en gemensam ståndpunkt i fråga om ett direktiv om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, det s.k. e-handelsdirektivet. Direktivförslaget innehåller bl.a. marknads-, närings- och immaterialrättsliga bestämmelser. Den gemensamma ståndpunkten är för närvarande föremål för Europaparlamentets andra läsning, och direktivet kommer sannolikt att antas under innevarande år.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller lagförslag som syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv om konsumentskydd vid distansavtal (97/7/EG). I propositionen föreslås att en lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal (distansavtalslag) skall ersätta 1981 års hemförsäljningslag. Lagen skall vara tvingande till konsumentens förmån.

Distansavtalslagen föreslås gälla för avtal varigenom en näringsidkare överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför tjänster åt en konsument, om avtalet ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans och kommunikationen uteslutande sker på distans

(distansavtal). Lagen kommer därmed att gälla vid avtal som träffas på Internet, per telefon och på andra sätt där parterna inte samtidigt är fysiskt närvarande.

Lagen skall också gälla för avtal som ingås vid ett hembesök eller under en av näringsidkaren organiserad utflykt till en plats utanför dennes fasta försäljningsställe (hemförsäljningsavtal).

I lagförslaget finns bestämmelser om vilken information som näringsidkaren skall lämna konsumenten vid marknadsföring och när ett avtal ingås. Lagförslaget innehåller också regler som ger konsumenten en ångerrätt under 14 dagar. Om konsumenten utövar ångerrätten, skall vissa kreditavtal som har träffats med anledning av avtalet upphöra att gälla. Lagförslaget innehåller därutöver bestämmelser om näringsidkarens fullgörelse av avtalet och om konsumentens skydd mot lagvalsklausuler.

Därutöver innefattar propositionen även en konsekvensändring i prisinformationslagen (1991:601).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2000.

Genomförande av distansavtalsdirektivet

Förslaget till genomförandet av distansavtalsdirektivet läggs fram efter ett nära nordiskt samarbete. Vid överläggningar med företrädare för ansvariga departement i Danmark, Finland, Island och Norge har man, enligt vad som redovisats i propositionen, sökt enas om hur direktivet bör tolkas och hur det lämpligen kan genomföras. Nordiska ministerrådets rapport, Nordisk implementering av distansavtalsdirektivet (TemaNord 1998:532) har därvid beaktats. I propositionen konstateras att överläggningarna har lett till att en betydande nordisk rättslikhet kan föreligga vid genomförandet av direktivet.

Direktivet har också behandlats i en samrådsgrupp med företrädare för berörda myndigheter och organisationer. Därutöver har EG-kommissionen i oktober 1999 anordnat ett möte för sakkunniga inom medlemsstaternas regeringskanslier. Vid mötet, där Sverige var representerat, utbyttes erfarenheter av arbetet med genomförandet och diskuterades bl.a. hur vissa bestämmelser skall tolkas.

Som ett led i arbetet med att genomföra direktivet har inom Justitiedepartementet utarbetats departementspromemorian (Ds 1999:45) Distansavtalsslag. Promemorian har efter remissbehandling lagts till grund för förslagen i förevarande proposition.

Stig Rindborg m.fl. (m) yrkar i motion L21 att riksdagen skall avslå propositionen och återremittera ärendet till regeringen. Enligt motionärernas uppfattning går regeringens lagförslag så långt utöver vad distansavtals- och hemförsäljningsdirektiven kräver och får sådana förödande konsekvenser för den allmänna handeln att förslaget inte kan läggas till grund för lagstiftning (yrkande 1). Motionärerna anser vidare att det är obegripligt att regeringen, med hänsyn till de föreslagna reglernas effekter på näringslivet, inte har remitterat lagförslaget för en analys enligt förordningen (1998:1820) om särskild konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor, den s.k. Simplexförordningen. I motionen begärs – vid avslag på yrkande 1 – ett tillkännagi-

vande från riksdagens sida i enlighet med det vad som anförts om bristen på konsekvensanalys (yrkande 10).

Vad först gäller yrkandet om avslag på propositionen konstaterar utskottet att Sverige enligt artikel 249 i EG-fördraget är förpliktat att senast den 4 juni 2000 genomföra distansavtalsdirektivet i svensk rätt. Ett bifall till det nu aktuella motionsyrkandet skulle innebära att Sverige inte kommer att uppfylla denna förpliktelse. Som redovisats tidigare är distansavtalsdirektivet och hemförsäljningsdirektivet s.k. minimidirektiv och medger således medlemsstaterna att behålla eller införa strängare regler till konsumentens förmån. Enbart den omständigheten att regeringens lagförslag i vissa stycken går längre än vad distansavtals- och hemförsäljningsdirektiven kräver utgör, enligt utskottets mening, inte skäl för att riksdagen inte skall ta ställning till de enskilda förslagen.

Därutöver vill utskottet anföra följande. I likhet med vad som gäller vid andra distansavtal, exempelvis telefonförsäljning och postorderförsäljning, behöver konsumenten i sådana fall få tillräcklig information för att kunna bedöma ett avtal och ha möjligheter att på ett ordnat sätt frånträda ett avtal som han eller hon ångrar. Ett gott konsumentskydd vid distansavtal bidrar, enligt utskottets mening, till att konsumenterna kan känna trygghet och förtroende för den elektroniska handeln och därmed lättare använda sig av den. En distansavtalslag med ett starkt konsumentskydd medför, enligt utskottets bedömning, att konsumenterna i allt större utsträckning kommer att göra sina inköp på distans, vilket i sin tur leder till att den fria rörligheten för varor och tjänster underlättas – en utveckling som i ett längre tidsperspektiv torde ligga i såväl konsumenternas som näringslivets intresse.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion L21 yrkande 1.

När det sedan gäller den kritik som framförts mot ärendets beredning i yrkande 10 kan utskottet för sin del – med hänvisning till vad som tidigare redovisats om arbetet som föregått propositionen – inte finna annat än att ärendet är berett i enlighet med vad som föreskrivs i 7 kap. 2 § regeringsformen, och inte heller från Lagrådets sida har några invändningar i detta avseende framförts. Förordningen om konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor torde inte vara tillämplig i förevarande sammanhang.

Det anförda innebär att utskottet avstyrker bifall också till yrkande 10 i motion L21.

Utskottet övergår därmed till att under skilda rubriker behandla de olika spörsmål som har aktualiserats genom motionerna. Betänkandet följer i huvudsak propositionens disposition.

Lagens tillämpningsområde

I propositionen föreslås att distansavtalslagen skall vara tillämplig på avtal varigenom en näringsidkare överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför tjänster åt en konsument, om avtalet ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans och kommunikationen uteslutande sker på distans (*distansavtal*), eller om avtalet ingås vid

ett hembesök eller under en av näringsidkaren anordning utflykt till en plats utanför dennes fasta försäljningsställe (*hemförsäljningsavtal*).

När det gäller distansavtal anges i distansavtalsdirektivets artikel 3 vissa undantag från direktivets tillämpningsområde. Undantagen avser bl.a. avtal som avser finansiella tjänster, avtal som ingås med hjälp av vissa slag av automater, avtal som ingås med distributörer av telekommunikationer genom användande av offentliga telefonautomater och avtal som avser uppförande av eller försäljning av fast egendom. Dessa undantag har samtliga tagits in i regeringens lagförslag (3 § 1–4).

I distansavtalsdirektivets artikel 3 anges att direktivet inte skall tillämpas på auktioner. Regeringen har tolkat direktivet så att artikel 3 endast avser traditionella auktioner, dvs. auktioner där det endast undantagsvis förekommer budgivare som lämnar sina bud per telefon eller på liknande sätt. Vid ”elektroniska auktioner”, t.ex. på Internet, torde dock, enligt regeringens mening, konsumentskyddet i många fall göra sig starkt gällande, och regeringen utgår från att detta sätt att handla kommer att bli allt vanligare. Även om en ångerrätt vid avtal som ingås på auktioner, enligt regeringens mening, ter sig något främmande, särskilt vid auktioner där det utbjuds exempelvis tavlor eller andra konstverk, föreslår regeringen att undantaget begränsas till auktioner där budgivningen normalt inte sker elektroniskt. Av propositionen framgår att det vid de nordiska departementsöverläggningarna upplysts att man i vart fall i Danmark och Norge avser att välja lösningar av detta slag. Mot denna bakgrund föreslås i 3 § 5 en bestämmelse om att lagen inte gäller distansavtal som ingås vid en auktion där budgivningen normalt inte sker elektroniskt.

I motion L21 av Stig Rindborg m.fl. (m) anförs att distansavtalsdirektivets undantag för auktioner är helt rimligt, eftersom auktioner kräver ett samspel mellan ett okänt, ofta stort, antal aktörer som alla är beroende av medaktörernas agerande. Det ligger, enligt motionärernas uppfattning, i auktionens natur att ingånget avtal skall hållas. Om bud inte är bindande kan nämligen olika aktörer obehindrat delta i budgivningen för att trissa upp priserna och sedan åberopa ångerrätten om de skulle lämna högst bud. Motionärerna anser att regeringens förslag i denna del kommer att omöjliggöra det nya slags auktioner som saknar fysisk auktionsplats och som endast förekommer på Internet. I motionen yrkas att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 i motion L21 – skall besluta om en sådan ändring i regeringens lagförslag som innebär att samtliga auktioner skall undantas från lagens tillämpningsområde (yrkande 4).

Liknande kritiska synpunkter framförs i motion L20 av Rolf Åbjörnsson och Kjell Eldensjö (båda kd). Motionärerna menar att det i auktionens natur ligger ett stort mått av egen varuvärdering från budgivarens sida av det föremål som budet gäller och att ”lagt bud ligger”. Försäljningen av ett föremål måste vid en auktion i princip anses avslutad. Det förefaller motionärerna märkligt att detta slag av försäljning av begagnade varor, där budgivarnas varuvärdering ofta bygger på personliga omdömen och skäl, skall omfattas av distansavtalslagen. Motionärerna yrkar att riksdagen skall besluta om en sådan ändring i regeringens lagförslag att även auktioner av traditionell typ ”över nätet” skall undantas från lagens tillämpningsområde (yrkande 1).

Utskottet kan för sin del inte tolka direktivet på annat sätt än regeringen. Med auktioner kan enligt direktivet inte anses annat än traditionella auktioner, varmed i propositionen avses auktioner där det endast undantagsvis förekommer budgivare som lämnar sina bud per telefon eller på liknande sätt. Enligt utskottets mening bör undantaget även anses omfatta auktionsverksamhet som är ordnad på så sätt att det går att lämna bud inte endast i auktionslokalen och per telefon, utan också på elektronisk väg. Detta bör gälla även om elektronisk budgivning är ett normalt inslag i verksamheten. En sådan tolkning torde, enligt utskottets mening, stå i överensstämmelse med den föreslagna lagbestämmelsen. Däremot gör sig, som också regeringen anfört, konsumentskyddet i många fall stark gällande vid auktioner som helt eller till övervägande del sker elektroniskt, exempelvis på Internet, och som regeringen föreslår bör sådana auktioner omfattas av lagen.

Utskottet kan emellertid inte utesluta att den nu aktuella bestämmelsen kan komma att föranleda vissa gränsdragnings- och tillämpningsproblem. Det är därför angeläget att regeringen noga följer utvecklingen på området och att frågeställningen som tas upp i motionerna uppmärksammas inom ramen för den utvärdering av den nya lagstiftningen som regeringen har utlovat i propositionen.

Det anförda innebär att utskottet tillstyrker regeringens lagförslag såvitt nu är i fråga och avstyrker bifall till motionerna L20 yrkande 1 och L21 yrkande 4.

Nu gällande hemförsäljningslag är enligt 1 § inte tillämplig om det pris som konsumenten sammanlagt skall betala understiger 300 kr. Detta gäller oavsett om avtalet ingås vid hembesök, vid telefonsamtal eller under en av näringsidkaren organiserad utflykt till en plats utanför dennes fasta försäljningsställe. Undantaget har stöd i artikel 3.1 i hemförsäljningsdirektivet som stadgar att medlemsstaterna kan besluta att direktivets bestämmelser endast skall gälla om den betalning som konsumenten skall erlægga överstiger ett visst angivet belopp, maximalt 60 euro, vilket för närvarande motsvarar omkring 500 kr. Distansavtalsdirektivet innehåller inte någon motsvarande beloppsregel.

I lagförslaget bibehålls nuvarande gräns om 300 kr vid hemförsäljningsavtal (4 § 1). Någon motsvarande beloppsgräns föreslås inte vid distansavtal.

Stig Rindborg m.fl. (m) anser i motion L21 att det är rimligt att bestämma värdegränsen vid hemförsäljningsavtal till 500 kr för att uppnå en ökad rättssäkerhet på området. Motionärerna yrkar att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 i motion L21 – skall besluta om en ändring i regeringens lagförslag i enlighet med vad som anförts om en lägsta beloppsgräns (yrkande 9).

Utskottet anser att den nuvarande beloppsgränsen om 300 kr bör behållas. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag i denna del och avstyrker bifall till motion L21 yrkande 9.

Ångerrätten

Ett av de två fundament som bär upp konsumentskyddet i såväl distansavtalsdirektivet som hemförsäljningsdirektivet är ångerrätten. I två motionsyr-

kanden framförs krav på ändringar i regeringens förslag till ångerrättens närmare utformning.

I artikel 6.1 i distansavtalsdirektivet stadgas att konsumenten har rätt att frånträda ett bindande avtal utan att ange några skäl för det och utan att riskera att drabbas av några konsekvenser eller påföljder på grund av frånträddandet. En motsvarande reglering finns i 6 § hemförsäljningslagen.

Distansavtalsdirektivet föreskriver i artikel 6.1 att konsumenten skall ha en ångerfrist om minst sju arbetsdagar, medan artikel 5 i hemförsäljningsdirektivet kräver en ångerfrist om minst sju kalenderdagar. Sjudagarsfristen vid hemförsäljningsavtal återfinns nu i 6 § hemförsäljningslagen.

I propositionen föreslår regeringen att en konsument skall ha rätt att frånträda ett distans- eller hemförsäljningsavtal genom att till näringsidkaren sända ett meddelande om detta. Ångerfristen skall enligt lagförslaget uppgå till 14 kalenderdagar. Konsumenten skall dock alltid ha rätt att utöva ångerrätten inom sju arbetsdagar (13 §). Ångerfristen skall vid avtal om varor börja löpa den dag då konsumenten tar emot varan eller en väsentlig del av den, medan ångerfristen vid avtal om en tjänst skall börja löpa den dag då avtalet ingås. Ångerfristen skall dock tidigast börja löpa när konsumenten har tagit emot viss i lagen angiven information, bl.a. om villkoren för och formerna för att utöva ångerrätten. Vid distansavtal skall gälla en yttersta tidsgräns om ett år för att utöva ångerrätten (15 och 16 §§).

I motion L21 anför Stig Rindborg m.fl. (m) att det saknas skäl att bestämma en annan ångerfrist än de sju arbetsdagar som följer av distansavtalsdirektivet. Motionärerna menar att det, med hänsyn till att det konsumenträttsliga området till stor del är reglerat genom EG-direktiv, framstår som opraktiskt att inte tillämpa standardenheten på området, dvs. arbetsdagar. Därtill kommer den oförutsägbarhet som drabbar näringsidkaren med en så lång ångerfrist som 14 kalenderdagar. I motionen yrkas att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 i motion L21 – skall besluta om en sådan ändring i regeringens lagförslag som innebär att ångerfristen bestäms till sju arbetsdagar (yrkande 5, delvis).

Enligt utskottets uppfattning bör, som föreslås av regeringen och som inte heller ifrågasätts av motionärerna, ångerfristen vara densamma vid distansavtal och vid hemförsäljningsavtal. Detta innebär att fristen måste uppgå till minst sju arbetsdagar, vilket i praktiken kan komma att motsvara nio, tio eller i vissa fall ännu fler kalenderdagar, beroende på när ångerfristen börjar löpa i förhållande till när olika helgdagar infaller. I distansavtalsdirektivet anges visserligen ångerfristen i arbetsdagar, vilket kan tala för att en motsvarande frist införs i distansavtalslagen. Inget hindrar dock att ångerfristen trots detta bestäms i kalenderdagar, så länge det säkerställs att fristen inte understiger föreskrivna sju arbetsdagar.

Som påpekats i propositionen innebär en tidsfrist uttryckt i arbetsdagar osäkerhet om när fristen löper ut. En sådan frist stämmer även illa överens med nordisk lagstiftningstradition. Därtill kommer att kalenderdagar redan förekommer i annan konsumenträttslig lagstiftning på gemenskapsnivå. Som exempel kan nämnas att ångerfristen i Europaparlamentets och rådets direktiv (94/47/EG) om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis anges i kalenderdagar.

Även i de utkast till direktiv om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter som för närvarande bereds inom EU används kalenderdagar för att beräkna ångerfristens längd.

Mot bakgrund av vad nu anförts delar utskottet regeringens uppfattning att ångerfristen bör uttryckas i kalenderdagar. Utskottet ansluter sig även till bedömningen att en ångerfrist uttryckt i kalenderdagar, för att säkert uppfylla distansavtalsdirektivets krav, bör bestämmas till 14 dagar, kompletterad med ett förbehåll om att konsumenten alltid har rätt till en ångerfrist om sju arbetsdagar.

Utskottets ställningstagande innebär att riksdagen bör anta propositionens lagförslag såvitt nu är i fråga och avslå motion L21 yrkande 5 i denna del.

Som redovisats i det föregående gäller enligt 4 § första stycket hemförsäljningslagen att en näringsidkare vid avtalets ingående skall lämna konsumenten en handling där denne informeras om innehållet i lagen samt om namn och adress på näringsidkaren. Konsumenten skall skriva under ett exemplar av handlingen som bekräftelse på att han eller hon har tagit emot den. Informationshandlingen skall vara åtföljd av en s.k. ångerblankett, att användas vid utövandet av ångerrätten. Om föreskrifterna i 4 § inte iakttas, är konsumenten enligt 5 § inte bunden av avtalet. Denna regel saknar motsvarighet både i distansavtals- och hemförsäljningsdirektivet. I propositionen gör regeringen bedömningen att den nuvarande ogiltighetsregeln i 5 § hemförsäljningslagen inte bör tas in i distansavtalslagen.

Enligt artikel 6.1 i distansavtalsdirektivet gäller en yttersta gräns om tre månader för utövande av ångerrätten. Regeln innebär att det inte är möjligt att utöva någon ångerrätt sedan det har gått tre månader, oavsett om ångerrätten har börjat löpa eller inte. Enligt direktivet skall tremånadersfristen räknas fr.o.m. den tidpunkt då konsumenten tagit emot varan eller när ett avtal om en tjänst ingicks. Någon motsvarande yttersta tidsgräns finns inte i hemförsäljningsdirektivet eller hemförsäljningslagen.

Enligt vad som anförts i propositionen framstår det – inte minst av förutsägbarhetsskäl – som rimligt att införa en yttersta tidsgräns för utövande av ångerrätten vid distansavtal, särskilt vid köp på Internet. En sådan regel föreslås därför. Införandet av en yttersta tidsgräns om tre månader i kombination med upphävandet av nu gällande ogiltighetsregel i hemförsäljningslagen skulle dock, enligt regeringens bedömning, innebära en försämring av nuvarande konsumentskydd vid avtal som ingås per telefon. För det fall konsumenten vid ett distansavtal inte har erhållit information om ångerrätten och om formerna för dess utövande föreslår regeringen att den yttersta tidsgränsen för utövande av ångerrätten skall vara ett år, räknat från den tidpunkt då fristen egentligen skulle ha börjat löpa, dvs. när konsumenten tog emot varan eller en väsentlig del därav, eller ingick ett avtal om en tjänst. Avser den bristande informationen något annat än ångerrätten skall dock enligt lagförslaget den yttersta tidsgränsen för utövande av ångerrätten vara tre månader. I fråga om hemförsäljningsavtal föreslås inte någon motsvarande yttersta gräns, vilket innebär att så länge näringsidkaren inte har uppfyllt sin informationsplikt, konsumenten har rätt att frånträda avtalet (16 §).

I motion L21 av Stig Rindborg m.fl. (m) anförs att regeringens förslag att utsträcka distansavtalsdirektivets tremånadersfrist till ett år i vissa fall inte står i rimlig proportion till den skada, kostnad och besvär detta kommer att leda till för näringsidkarna. Motionärerna anser vidare att avsaknaden av en yttersta tidsgräns vid hemförsäljningsavtal är orimlig och skapar en onödig rättsolikhet inom den inre marknaden. I motionen yrkas att riksdagen – vid avslag på motion L21 yrkande 1 – skall besluta om en ändring av regeringens lagförslag i enlighet med det anförda (yrkande 5, delvis).

Vad först gäller frågan om utformningen av den yttersta gränsen för utövande av ångerrätten vid distansavtal finner utskottet inte skäl att göra annan bedömning än den regeringen gjort. Följden av bristande information om ångerrätten bör således vara en till ett år förlängd frist och i andra fall av bristande information, en längsta frist om tre månader. När det sedan gäller motionskravet på att det bör införas en yttersta tidsgräns för utövande av ångerrätt även vid hemförsäljningsavtal kan utskottet inte finna annat än att detta inte är möjligt enligt hemförsäljningsdirektivet. Ett bifall till motionsyrkandet i detta avseende skulle nämligen innebära mindre förmånliga regler för konsumenten än vad direktivet stadgar, något som utskottet inte kan ställa sig bakom. Därtill kommer att den föreslagna ordningen framstår som väl-motiverad i sak, särskilt mot bakgrund av att nuvarande civilrättsliga sanktion vid bristande information från näringsidkaren vid hemförsäljningsavtal, dvs. ogiltighetsregeln, upphävs.

Utskottet tillstyrker med det anförda regeringens förslag såvitt nu är i fråga och avstyrker bifall till motion L21 yrkande 5 i denna del.

Näringsidkarens återbetalningsskyldighet

I 10 § första stycket hemförsäljningslagen stadgas att näringsidkaren, om konsumenten utnyttjar sin ångerrätt, skall lämna tillbaka vad konsumenten har betalat. Inom vilken tidsfrist återbetalningen skall ske regleras inte. I den proposition som låg till grund för hemförsäljningslagen uttalades dock, utan erinran från riksdagens sida, att näringsidkaren torde ha en skälig tidsfrist att lämna tillbaka betalningen (prop. 1981/82:40 s. 37, bet. LU 14).

Konsumenten har enligt samma bestämmelse en s.k. detentionsrätt vid utövandet av ångerrätten, vilket innebär att konsumenten har rätt att behålla varan till dess att återbetalning skett från näringsidkaren. Återbetalningsskyldighetens inträde är således inte beroende av att konsumenten först återsänder varan. Av 10 § andra stycket hemförsäljningslagen framgår vidare att konsumenten kostnadsfritt får behålla varan bl.a. om inte återbetalning sker inom tre månader från den dag då ångerveckan började löpa.

I artikel 6.2 i distansavtalsdirektivet föreskrivs att näringsidkarens återbetalning skall ske snarast möjligt och i varje fall senast inom 30 dagar. Utgångspunkten för fristens beräkning regleras inte närmare i distansavtalsdirektivet. Inte heller hemförsäljningsdirektivet ger någon ledning i detta avseende.

Regeringen förslår i propositionen att näringsidkarens återbetalningsskyldighet, såväl vid distansavtal som vid hemförsäljningsavtal, skall preciseras i enlighet med artikel 6.2 i distansavtalsdirektivet på så sätt att återbetalning

skall ske snarast möjligt och senast inom 30 dagar. Beträffande frågan om återbetalningsskyldighetens inträde anser regeringen när det gäller hemförsäljningsavtal och avtal ingångna per telefon – samma avtalstyper som i dag omfattas av hemförsäljningslagen – att nuvarande ordning bör behållas. Detta innebär att återbetalningen i dessa fall skall ske senast inom 30 dagar från det att näringsidkaren tog emot konsumentens meddelande om att avtalet frånträtts. Vid andra former av distansavtal än de som ingås vid telefonsamtal bör fristen, enligt regeringens förslag, däremot börja löpa den dag då näringsidkaren tog emot varan, vilket ligger i linje med nu gällande praxis inom postorderbranschen. I fråga om tjänster föreslås i sistnämnda fall av distansavtal återbetalningsfristen börja löpa då näringsidkaren tagit emot konsumentens meddelande om att avtalet frånträtts. Om näringsidkaren vid hemförsäljningsavtal eller avtal som sluts vid telefonsamtal inte fullgör sin återbetalningsskyldighet inom tre månader räknat från den dag då ångerfristen började löpa, får konsumenten enligt lagförslaget under vissa förutsättningar, som i allt väsentligt motsvarar vad som gäller i dag enligt hemförsäljningslagen, kostnadsfritt behålla egendomen (18 och 19 §§).

I motion L20 av Rolf Åbjörnsson och Kjell Eldensjö (båda kd) anförs att båda parterna bör ta sin del av ansvaret vid ett köp, inklusive leveransdelen. Motionärerna anser att en köpare givetvis skall ha en ångerrätt med rätt att få tillbaka betalningen för själva varan. Eftersom det är konsumenten som har begärt att varan skall sändas till denne, bör emellertid återbetalningsskyldigheten inte omfatta andra delar av det erhållna beloppet än vad som avser själva varan. Det bör således inte vara obligatoriskt att återbetala vad konsumenten har erlagt för exempelvis transporten av varan och näringsidkarens administration m.m. Motionärerna yrkar att riksdagen skall besluta om en ändring i regeringens lagförslag i enlighet med det anförda (yrkande 2).

Stig Rindborg m.fl. (m) menar i motion L21 att regeringens förslag beträffande näringsidkarens återbetalningsskyldighet vid hemförsäljningsavtal och avtal vid telefonförsäljning ger stora möjligheter till missbruk från konsumentens sida. Motionärerna anser att näringsidkarens återbetalningsskyldighet, i likhet med vad som föreslås beträffande övriga distansavtal, bör inträda först då varan återsänts till näringsidkaren och att konsumenten inte skall kunna behålla varan vid försenad återbetalning. För det fall konsumenten vill försäkra sig om återbetalning föreslår motionärerna att detta sker genom att varan återsänds per postförskott. I motionen yrkas att riksdagen – vid avslag på motion L21 yrkande 1 – skall besluta om en ändring i regeringens lagförslag i enlighet med vad som har anförts om kvarhållande av vara vid försenad återbetalning (yrkande 6).

Rolf Åbjörnsson och Kjell Eldensjö (båda kd) argumenterar i motion L20 för en liknande lösning. Det är, enligt motionärernas mening, inte befogat att konsumenter som ångrar sitt köp skall ha en rätt att behålla varan till dess att återbetalning skett. Båda parterna bör i stället fullfölja sina skyldigheter snarast och vardera parten återsända varan respektive återbetala köpeskillingen snarast möjligt. Motionärerna yrkar att riksdagen skall besluta om en ändring i regeringens lagförslag i enlighet med vad som anförts om återbetalning och återsändande av vara vid utövande av ångerrätten (yrkande 3).

Vad först gäller frågan om vilket belopp som näringsidkaren skall vara skyldig att återbetala, som aktualiserats i motion L20 yrkande 2, erinrar utskottet om att återbetalningsskyldigheten, enligt artikel 6.2 i distansavtalsdirektivet, avser de belopp som konsumenten har betalat till näringsidkaren. Vidare föreskrivs att återbetalningen skall ske kostnadsfritt och att den enda kostnad som får läggas på konsumenten på grund av att han utövar sin ångerrätt är den direkta kostnaden för att skicka tillbaka varan. Enligt regeringens bedömning i propositionen innebär denna artikel att det inte är möjligt att begränsa näringsidkarens återbetalningsskyldighet till att endast avse köpeskillingen. Detta kommer till uttryck i lagförslagets 19 § första stycke.

En annan tolkning av direktivet, som ligger i linje med vad som anförts i motion L20 yrkande 2, har under ärendets beredning både i utskottet och Regeringskansliet förts fram av Svenska Postorderföreningen. Föreningen anser att regeringen har feltolkat direktivet och att förbudet i distansavtalsdirektivets artikel 6.2 endast avser kostnader som har uppkommit på grund av att konsumenten utövar sin ångerrätt. Direktivet innebär således, enligt föreningens uppfattning, inte hinder mot att kostnader som uppkommit på annan grund än ångerrättens utövande, exempelvis vid den ursprungliga transporten av varan till konsumenten, läggs på denne.

Enligt utskottets mening är inte tolkningen av den nu aktuella direktivbestämmelsen självklar, och ytterst är detta en fråga för EG-domstolen att avgöra. Utskottet noterar dock att det i artikel 6.2 inte görs någon skillnad på hur kostnaden har uppkommit. Förbudet mot att lägga kostnader på konsumenten på grund av att ångerrätten utövats gäller således, enligt artikelns uttryckliga ordalydelse, oavsett hur kostnaden har uppkommit. Denna omständighet talar enligt utskottets uppfattning för den lösning som valts av regeringen. Betydelsen av direktivets ordalydelse i denna del bör dock inte överdrivas, och skäl kan också anföras till stöd för den tolkning som framförts av motionärerna. Som tidigare redovisats medger distansavtalsdirektivet medlemsstaterna att behålla eller införa strängare regler till konsumenternas förmån, och oavsett vilken tolkning direktivet bör ges i denna del ansluter sig utskottet till den lösning regeringen har valt.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion L20 yrkande 2.

När det sedan gäller frågan om tidpunkten för inträdet av näringsidkarens återbetalningsskyldighet, som tas upp i motion L20 yrkande 3, konstaterar utskottet, såvitt gäller hemförsäljningsavtal och distansavtal som ingås per telefon, att den föreslagna regleringen i allt väsentligt motsvarar vad som redan gäller i dag enligt hemförsäljningslagen. Ett bifall till motionärernas yrkande skulle således innebära en försämring av konsumentskyddet på detta område som utskottet inte är berett att ställa sig bakom. Vad gäller övriga distansavtal får motionsyrkandet i huvudsak anses tillgodosett genom propositionens förslag i denna del.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion L20 yrkande 3.

Även i fråga om det spörsmål som aktualiseras i motion L21 yrkande 6 – konsumentens rätt att vid hemförsäljningsavtal och avtal vid telefonförsäljning kvarhålla egendomen vid försenad återbetalning – kan konstateras att regeringens förslag i huvudsak står i överensstämmelse med gällande rätt och

att motionärernas förslag innebär en omotiverad försämring av konsumentskyddet, en konsekvens som utskottet vill förhindra.

1999/2000:LU21

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till yrkande 6 i motion L21.

Kostnader för återsändande

Enligt 9 § första stycket hemförsäljningslagen gäller i dag att konsumenten, vid utövande av ångerrätten, skall hålla varan tillgänglig på den plats där den har tagits emot. Det ankommer sedan på näringsidkaren att hämta varan. Om varan har sänts till konsumenten per post, gäller enligt 9 § andra stycket att konsumenten skall sända tillbaka varan, dock under förutsättning att näringsidkaren tillhandahåller en lämplig förpackning och att konsumenten inte behöver betala för porto. Kostnaden vilar således även här på näringsidkaren.

Frågan om vem av parterna som skall svara för återsändandekostnaden regleras inte i distansavtalsdirektivet. Däremot stadgas, som påpekats i det föregående, i artikel 6.2 distansavtalsdirektivet att den enda kostnad som får läggas på konsumenten på grund av att denne utövar sin ångerrätt är kostnaden för återsändandet av en vara.

I propositionen föreslås att vid hemförsäljningsavtal och distansavtal som slutits per telefon näringsidkaren skall utge skälig ersättning till konsumenten för dennes kostnader att sända tillbaka varan (19 § andra stycket). Vad gäller andra fall av distansavtal än per telefon förutsätts däremot att konsumenten själv skall svara för återsändandekostnaden.

För det fall att näringsidkaren, enligt avtal med konsumenten, levererat en ersättningsvara skall näringsidkaren dock alltid, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 7.3, betala skälig ersättning till konsumenten för dennes kostnader att sända tillbaka varan (19 § fjärde stycket).

Stig Rindborg m.fl. (m) anser i motion L21 att det från samhällsekonomiska utgångspunkter är oacceptabelt att näringsidkarna generellt sett skall stå för konsumentens kostnader i samband med utövandet av ångerrätten. Förslaget i propositionen kommer, enligt motionärerna, att skapa betydande merkostnader då antalet ångerfall ökar. I motionen yrkas att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 i motion L21 – skall besluta om en sådan ändring i regeringens lagförslag som går ut på att kostnaden för återsändande vid utövande av ångerrätten skall läggas på konsumenten (yrkande 7).

Utskottet konstaterar först, såvitt avser distansavtal som inte ingåtts per telefon, att motionärernas önskemål i huvudsak redan är uppfyllt genom regeringens lagförslag. Att ålägga konsumenten kostnadsansvaret för återsändande av en ersättningsvara torde komma i konflikt med vad som föreskrivs i artikel 7.3 distansavtalsdirektivet. I övriga fall överensstämmer förslaget i huvudsak med vad som redan gäller enligt hemförsäljningslagen. Utskottet är inte berett att föreslå någon ändring i regeringens lagförslag som leder till ett försämrat konsumentskydd i förhållande till vad som gäller i dag.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion L21 yrkande 7.

I artikel 7 distansavtalsdirektivet finns närmare bestämmelser om näringsidkarens fullgörelse av avtalet. Av artikel 7.1 och 7.2 framgår att näringsidkaren skall fullgöra beställningen senast inom 30 dagar från den dag då konsumenten lämnade den till näringsidkaren. Om näringsidkaren underlåter att fullgöra sin del av avtalet på grund av att den beställda varan eller tjänsten inte är tillgänglig skall konsumenten informeras om detta. Konsumenten skall vidare snarast möjligt, och i vart fall inom 30 dagar, få tillbaka de belopp som han eller hon har betalat.

I artikel 3.2 ges medlemsstaterna en möjlighet att föreskriva att en näringsidkare i undantagsfall kan förbehålla sig rätten att under särskilda omständigheter inte tillämpa bestämmelserna om avtalets fullgörelse i artikel 7.2. Enligt vad som redovisas i propositionen tillkom artikel 3.2 bl.a. för att tillåta arrangören av Wimbledontennisen och vissa andra sportarrangemang rätten att inte betala tillbaka biljettkostnader för tävlingsdagar som helt eller delvis regnat bort.

I propositionen föreslås inte någon undantagsmöjlighet i enlighet med artikel 3.2 distansavtalsdirektivet.

I motion L19 av Kent Olsson och Elizabeth Nyström (båda m) understryks idrottens betydelse, såväl för de utövande som för intresserade åskådare. Motionärerna anser att undantagsmöjligheten i artikel 3.2 bör införas i distansavtalslagen och yrkar att riksdagen skall ge regeringen i uppdrag att återkomma med ett lagförslag i enlighet med det anförda.

Även Stig Rindborg m.fl. (m) anser i motion L21 att det är av största vikt att de arrangörer som organiserar större idrottsevenemang ges möjlighet att förbehålla sig rätten att inte återbetala biljettkostnader. Motionärerna yrkar att riksdagen – vid avslag på motion L21 yrkande 1 – skall besluta om en ändring i regeringens lagförslag i enlighet med vad som nu har anförts (yrkande 8).

Sveriges Riksidrottsförbund har i en skrivelse till utskottet anfört att undantagsmöjligheten i artikel 3.2 bör inarbetas i den svenska lagstiftningen och därvid pekat på vissa negativa konsekvenser för idrottens del som regeringens ställningstagande innebär.

Enligt utskottets mening föreligger behov av en noggrannare analys av frågan om undantag för idrottsevenemang. Det bör ankomma på regeringen att omgående initiera ett sådant arbete. Om det därvid skulle visa sig att föreliggande lagförslag får sådana konsekvenser som angetts i motionerna och i skrivelsen från Sveriges Riksidrottsförbund och att det föreligger behov av att i distansavtalslagen införa en undantagsmöjlighet i enlighet med artikel 3.2 i distansavtalsdirektivet utgår utskottet från att regeringen snarast återkommer till riksdagen med erforderliga lagförslag.

Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna L19 och L21 yrkande 8 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stig Rindborg m.fl. (m) påpekar i motion L21 att distansavtalsdirektivet beslutades innan Internet blivit en faktor att räkna med på distansavtalsområdet. Direktivet är, enligt motionärerna, inte anpassat för den nya handelssituation som har uppkommit där konsumenterna själva söker upp butiker på Internet för att sedan ta initiativ till köp. Det är alltså inte fråga om att konsumenten blir överraskad av näringsidkaren. Motionärerna menar att direktivet omyndigförklarar konsumenten på ett sätt som kommer att leda till ett mindre varuutbud på Internet och dyrare varor på grund av de kostnader direktivets krav kommer att vålla näringsidkarna. I motionen yrkas – vid avslag på motion L21 yrkande 1 – att riksdagen skall ge regeringen i uppdrag att verka för att både distansavtalsdirektivet och hemförsäljningsdirektivet omförhandlas i enlighet med vad som nu har anförts (yrkandena 2 och 3).

Som motionärerna påpekar, och som även poängterats i propositionen, utarbetades distansavtalsdirektivet vid en tid då den kanske viktigaste formen av elektronisk handel, dvs. handel på Internet, ännu inte alls var lika utvecklad som den är nu. Arbetet med direktivet påbörjades redan i maj 1990 och avslutades i juni 1997. Sedan dess har både den tekniska och kommersiella utvecklingen, såsom också anförts i motionen, förändrats väsentligt, och det torde vara ostridigt att distansavtalsdirektivet inte i alla avseenden svarar mot dagens förhållanden.

Utskottet kan inte finna annat än att regeringen är medveten om dessa förhållanden. I propositionen anförts att det förslag till genomförande av direktivet som läggs fram är mycket detaljerat och inrymmer ställningstaganden i en rad frågor där bedömningen av vilka lösningar som är lämpligast ibland är osäkra. Regeringen avser därför att tidigt göra en utvärdering av lagen. Utskottet anser för sin del att det är angeläget att den aviserade utvärderingen kommer till stånd inom en nära framtid och förutsätter att de synpunkter som förts fram av motionärerna på olika sätt kommer att aktualiseras och uppmärksammas under utvärderingsarbetet.

I sammanhanget bör även nämnas att kommissionen enligt distansavtalsdirektivets artikel 15.4 skall lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om direktivets genomförande med eventuella förslag till förändringar senast den 4 juni 2001. Enligt uppgift pågår också arbete inom kommissionen med att anpassa hemförsäljningsdirektivet till bestämmelserna i distansavtalsdirektivet, och frågan har utretts på kommissionens uppdrag under hösten 1999 av en särskild expertgrupp. Gruppen redovisade sitt uppdrag i en omfattande promemoria i december 1999.

Mot bakgrund av vad som nu har redovisats finner utskottet inte skäl att förorda någon särskild åtgärd från riksdagens sida med anledning av motion L21 yrkandena 2 och 3, som således bör avslås.

Utöver vad utskottet anför i det föregående föranleder propositionen och motionerna inte några uttalanden från utskottets sida.

Utskottet hemställer

1. beträffande *avslag på propositionen*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:L21 yrkande 1,
res. 1 (m)
2. beträffande *konsekvensanalys*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:L21 yrkande 10,
res. 2 (m)
3. beträffande *auktioner*
att riksdagen med avslag på motionerna 1999/2000:L20 yrkande 1 och 1999/2000:L21 yrkande 4 antar regeringens förslag till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal såvitt avser 3 §,
res. 3 (m, kd, fp)
4. beträffande *lägsta beloppsgräns*
att riksdagen med avslag på motion 1999/2000:L21 yrkande 9 antar regeringens förslag till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal såvitt avser 4 §,
res. 4 (m, fp)
5. beträffande *ångerfristens längd och beräkning*
att riksdagen med avslag på motion 1999/2000:L21 yrkande 5 i denna del antar regeringens förslag till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal såvitt avser 13 §,
res. 5 (m)
6. beträffande *yttersta frist för ångerrätt*
att riksdagen med avslag på motion 1999/2000:L21 yrkande 5 i denna del antar regeringens förslag till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal såvitt avser 16 §,
res. 6 (m, fp)
7. beträffande *återbetalningsskyldighetens omfattning*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag i denna del och med avslag på motion 1999/2000:L20 yrkande 2 godkänner vad utskottet anfört,
res. 7 (m, kd, fp)
8. beträffande *återbetalningsskyldighetens inträde*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag i denna del och med avslag på motion 1999/2000:L20 yrkande 3 godkänner vad utskottet anfört,
9. beträffande *kvarhållande av varan*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag i denna del och med avslag på motion 1999/2000:L21 yrkande 6 godkänner vad utskottet anfört,
res. 8 (m, kd, fp)

10. beträffande *återsändandekostnader*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag i denna del och med avslag på motion 1999/2000:L21 yrkande 7 godkänner vad utskottet anfört,

res. 9 (m, fp)

11. beträffande *lagbestämmelser om återbetalningsskyldighet m.m.*
att riksdagen antar regeringens förslag till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal såvitt avser 18 och 19 §§,

12. beträffande *idrottsevenemang*
att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:L19 och 1999/2000:L21 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

13. beträffande *omförhandling av distansavtals- och hemförsäljningsdirektiven*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:L21 yrkandena 2 och 3,

res. 10 (m)

14. beträffande *övriga lagförslag*
att riksdagen antar regeringens förslag till
dels lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal i den mån det inte omfattas av vad utskottet hemställt om ovan,
dels lag om ändring i prisinformationslagen (1991:601).

Stockholm den 27 april 2000

På lagutskottets vägnar

Tanja Linderborg

I beslutet har deltagit: Tanja Linderborg (v), Rolf Åbjörnsson (kd), Marianne Carlström (s), Stig Rindborg (m), Rune Berglund (s), Karin Olsson (s), Henrik S Järrel (m), Nikos Papadopoulos (s), Elizabeth Nyström (m), Christina Nenes (s), Tasso Stafilidis (v), Kjell Eldensjö (kd), Berit Adolfsson (m), Anders Berglöv (s), Ana Maria Narti (fp) och Eva Arvidsson (s).

1. Avslag på propositionen (mom. 1)

Stig Rindborg, Henrik S Järrel, Elizabeth Nyström och Berit Adolfsson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med ”Vad först” och slutar med ”yrkande 1” bort ha följande lydelse:

Utskottet kan, i likhet med motionärerna, konstatera att propositionens lagförslag i en rad frågor går långt utöver vad både distansavtals- och hemförsäljningsdirektiven kräver. Lagförslaget innebär vidare en önskad nationell särlagstiftning som – tvärt emot direktivets syfte – motverkar en ökad harmonisering av den konsumenträttsliga lagstiftningen på den inre marknaden. Utskottet delar motionärernas uppfattning att den föreslagna regleringen sammantaget kommer att få alltför negativa konsekvenser för den allmänna handeln på distans. Särskilt drabbas den expansiva e-handeln, vars utveckling allvarligt kommer att hämmas om riksdagen antar regeringens lagförslag. En sådan utveckling kan inte heller ligga i konsumenternas intresse.

Till saken hör också att propositionen har överlämnats till riksdagen så sent i förhållande till direktivets och den föreslagna lagens ikraftträdande att näringslivet över huvud taget inte getts någon tid för att vidta erforderliga förberedelse- och omställningsåtgärder med anledning av de omfattande krav som lagförslaget innebär. Som ett exempel på de problem som de snäva tidsramarna orsakar näringslivet kan nämnas att det inom postorderbranschen, om riksdagen antar regeringens förslag, kommer att bli nödvändigt att trycka upp nya kataloger inför sommarsäsongen för att uppfylla den föreslagna lagens krav på information.

Mot bakgrund av vad utskottet nu har anfört bör propositionen avslås och regeringen skyndsamt återkomma med ett nytt lagförslag. Med bifall till motion L21 yrkande 1 avstyrker utskottet således bifall till de i propositionen framlagda förslagen till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal och lag om ändring i prisinformationslagen.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *avslag på propositionen*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:L21 yrkande 1 avslår proposition 1999/2000:89,

2. Konsekvensanalys (mom. 2)

Stig Rindborg, Henrik S Järrel, Elizabeth Nyström och Berit Adolfsson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med ”När det” och slutar med ”motion L21” bort ha följande lydelse:

Som påpekas av motionärerna kommer den föreslagna lagstiftningen att påverka företagandet påtagligt. För utskottet framstår det därför som anmärkningsvärt att regeringen inte har analyserat lagförslagen i enlighet med vad som föreskrivs i förordningen (1998:1820) om särskild konsekvensana-

lys av reglers effekter för små företags villkor, den s.k. Simplexförordningen. Utskottet nödgas således konstatera att regeringen än en gång har överlämnat en proposition till riksdagen där småföretagandets villkor helt har negligerats. Regeringens i skilda sammanhang uttalade vilja att verka för ett förbättrat företagsklimat måste även komma till uttryck i lagstiftningsarbetet.

Enligt utskottets mening bör det i propositionen framlagda lagförslaget bli föremål för en sådan konsekvensanalys som föreskrivs i Simplexförordningen. Det får ankomma på regeringen att omgående föranstalta därom.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen, med bifall till motion L21 yrkande 10, som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *konsekvensanalys*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:L21 yrkande 10 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Auktioner (mom. 3)

Rolf Åbjörnsson (kd), Stig Rindborg (m), Henrik S Järrel (m), Elizabeth Nyström (m), Kjell Eldensjö (kd), Berit Adolfsson (m) och Ana Maria Narti (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med ”Utskottet kan” och slutar med ”yrkande 4” bort ha följande lydelse:

Distansavtalsdirektivet föreskriver att dess bestämmelser inte skall tillämpas på auktioner. Enligt utskottets uppfattning är detta undantag välmotiverat. Som framhålls i motionerna L20 yrkande 1 och L21 yrkande 4 ligger det nämligen i auktionens natur att ”lagt bud ligger” och att ”avtal skall hållas”. En ångerrätt vid auktionsförsäljning skulle dessutom kunna missbrukas, exempelvis av aktörer som först trissar upp priserna för att sedan frånträda avtalet om vederbörande råkar avge högst bud. Köparen skulle även kunna åberopa ångerrätten och lämna tillbaka varan i hopp om att ropa in den till ett lägre pris vid ett senare tillfälle.

Enligt utskottets mening saknas anledning att i dessa avseenden göra skillnad mellan auktioner i traditionell mening och auktioner som sker elektroniskt, exempelvis på Internet. Utskottet delar således motionärernas uppfattning att samtliga auktioner bör undantas från distansavtalslagens tillämplighet, oavsett hur budgivningen går till rent tekniskt.

Med bifall till motionerna L20 yrkande 1 och L21 yrkande 4 bör 3 § utformas i enlighet med vad utskottet nu har förordat.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *auktioner*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:L20 yrkande 1 och 1999/2000:L21 yrkande 4 antar regeringens förslag till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal såvitt avser 3 § med den ändringen att paragrafen erhåller i bilaga 2 som *Reservanternas förslag* betecknade lydelse,

4. Lägsta beloppsgräns (mom. 4)

1999/2000:LU21

Stig Rindborg (m), Henrik S Järrel (m), Elizabeth Nyström (m), Berit Adolfsson (m) och Ana Maria Narti (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "yrkande 9" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att nuvarande beloppsgräns i hemförsäljningslagen, 300 kr, bör höjas till det maximibelopp som följer av hemförsäljningsdirektivet, dvs. 500 kr, vilket motsvarar omkring 60 euro. På så sätt uppnås en bättre rättslikhet på den inre marknaden, vilket i sin tur kommer att främja utvecklingen av den gränsöverskridande handeln.

Riksdagen bör sålunda, med bifall till motion L21 yrkande 9, utforma 4 § i enlighet med vad utskottet nu har föreslagit.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *lägsta beloppsgräns*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:L21 yrkande 9 antar regeringens förslag till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal såvitt avser 4 § med den ändringen att paragrafen erhåller i bilaga 2 som *Reservanternas förslag* betecknade lydelse,

5. Ångerfristens längd och beräkning (mom. 5)

Stig Rindborg, Henrik S Järrel, Elizabeth Nyström och Berit Adolfsson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Enligt utskottets" och på s. 10 slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

I distansavtalsdirektivet föreskrivs en ångerfrist om sju arbetsdagar. Trots detta har regeringen föreslagit en ångerfrist om 14 kalenderdagar. De skäl som anförts till stöd härför är, enligt utskottets uppfattning, inte bärkraftiga. Den av regeringen föreslagna ångerfristen leder till att svensk lagstiftning i viktiga avseenden kommer att avvika från vad som i övrigt gäller på den inre marknaden. En så lång ångerfrist som 14 kalenderdagar leder även till en oacceptabel osäkerhet för näringsidkarna.

Mot bakgrund av vad som sålunda anförts bör riksdagen, med bifall till motion L21 yrkande 5 i denna del, besluta en ändring i lagförslagets 13 §.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *ångerfristens längd och beräkning*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:L21 yrkande 5 i denna del antar regeringens förslag till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal såvitt avser 13 § med den ändringen att paragrafen erhåller i bilaga 2 som *Reservanternas förslag* betecknade lydelse,

6. Yttersta frist för ångerrätt (mom. 6)

1999/2000:LU21

Stig Rindborg (m), Henrik S Järrel (m), Elizabeth Nyström (m), Berit Adolfsson (m) och Ana Maria Narti (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Vad först" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att regeringens förslag att förlänga den längsta fristen för att utöva ångerrätten enligt distansavtalsdirektivet till ett år från många olika utgångspunkter inte är rimligt. Som föreslås i motion L21 bör fristen begränsas till vad direktivet kräver, dvs. en längsta frist om tre månader. En motsvarande tremånadersfrist bör även införas vid hemförsäljningsavtal.

Riksdagen bör mot denna bakgrund, och med bifall till motion L21 yrkande 5 i denna del, besluta om en ändring i 16 § i regeringens lagförslag i enlighet med vad utskottet nu förordat.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande yttersta frist för ångerrätt

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:L21 yrkande 5 i denna del antar regeringens förslag till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal såvitt avser 16 § med den ändringen att paragrafen erhåller i bilaga 2 som *Reservanternas förslag* betecknade lydelse,

7. Återbetalningsskyldighetens omfattning (mom. 7)

Rolf Åbjörnsson (kd), Stig Rindborg (m), Henrik S Järrel (m), Elizabeth Nyström (m), Kjell Eldensjö (kd), Berit Adolfsson (m) och Ana Maria Narti (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Vad först" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att regeringen har gjort en feltolkning av distansavtalsdirektivets artikel 6.2. Bestämmelsen innebär, enligt utskottets mening, inte hinder mot att begränsa näringsidkarens återbetalningsskyldighet i enlighet med vad som yrkats i motion L20 yrkande 2. Eftersom vad konsumenten ångrar är köpet av själva varan bör, som föreslås av motionärerna, återbetalningsskyldigheten endast omfatta vad som motsvarar varans värde. Vad konsumenten har betalat för i övrigt, exempelvis transport och administration, bör däremot inte återbetalas.

Enligt utskottets uppfattning bör regeringen skyndsamt återkomma till riksdagen med erforderliga förslag till lagändringar i enlighet med vad utskottet nu anfört. Vad utskottet nu uttalat bör riksdagen, med anledning av motion L20 yrkande 2, som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande återbetalningsskyldighetens omfattning

att riksdagen med anledning av motion 1999/2000:L20 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Rolf Åbjörnsson (kd), Stig Rindborg (m), Henrik S Järrel (m), Elizabeth Nyström (m), Kjell Eldensjö (kd), Berit Adolfsson (m) och Ana Maria Narti (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Även i" och på s. 14 slutar med "motion L21" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna att den föreslagna rätten för konsumenten att vid hemförsäljningsavtal och distansavtal som ingås vid teleförsäljning i vissa fall få behålla varan om näringsidkaren dröjer med återbetalningen i tre månader saknar stöd i det allmänna rättsmedvetandet. Regeringen bör därför skyndsamt återkomma med ett förslag till erforderliga lagändringar som innebär att konsumenten inte skall kunna behålla varan vid försenad återbetalning.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen, med anledning av motion L21 yrkande 6, som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *kvarhållande av varan*

att riksdagen med anledning av motion L21 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Återsändandekostnader (mom. 10)

Stig Rindborg (m), Henrik S Järrel (m), Elizabeth Nyström (m), Berit Adolfsson (m) och Ana Maria Narti (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "yrkande 7" bort ha följande lydelse:

Som motionärerna och ett flertal remissinstanser påpekat är regeringens förslag – att näringsidkarna skall svara för kostnaden att återsända en vara vid utövandet av ångerrätten – inte acceptabelt ur samhällsekonomisk synvinkel. Den föreslagna regleringen kommer, enligt utskottets bedömning, att i allt större utsträckning locka konsumenter till oöverlagda köp på distans vilka sedan ångras. Antalet ångrade köp kommer således att öka, och en sådan utveckling är inte önskvärd. Näringsidkarna drabbas av merkostnader, vilket i sin tur på sikt leder till högre priser. En sådan utveckling kan inte ligga i konsumenternas intresse.

Utskottet kan således inte ställa sig bakom propositionen i denna del. Regeringen bör därför skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag till erforderliga lagändringar som innebär att konsumenten skall stå för kostnaden att sända tillbaka varan vid utövandet av ångerrätten.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen, med anledning av motion L21 yrkande 7, som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *återsändandekostnader*

att riksdagen med anledning av motion 1999/2000:L21 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Stig Rindborg, Henrik S Järrel, Elizabeth Nyström och Berit Adolfsson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med ”Som motionärerna” och slutar med ”bör avslås” bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motion L21 kom distansavtalsdirektivet till vid en tidpunkt då den viktigaste formen av elektronisk handel, dvs. handel på Internet, ännu inte var en faktor att räkna med på distansavtalsområdet. Detta framgår på en rad olika punkter i direktivet. Exempelvis omnämns över huvud taget inte Internet i den exemplifierande uppräkningslista av de kommunikationsmedel som avses omfattas av direktivet enligt dess bilaga. Sedan direktivet beslutades har både den tekniska och kommersiella utvecklingen genomgått en explosionsartad utveckling. Utskottet delar motionärernas uppfattning att distansavtalsdirektivet inte alls är anpassat till dagens förhållanden utan snarare med all säkerhet kommer att bromsa en fortsatt expansion på området. Av det anförda kan utskottet inte komma till någon annan slutsats än att både distansavtals- och hemförsäljningsdirektiven hör till en gången tid och bygger på en i många avseenden föråldrad konsumentpolitik.

Mot bakgrund av vad utskottet nu har anförts bör regeringen ges i uppdrag att inom EU verka för att distansavtals- och hemförsäljningsdirektiven omförhandlas i enlighet med vad som närmare framgår av motion L21. Detta bör riksdagen, med bifall till motion L21 yrkandena 2 och 3, ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

13. beträffande *omförhandling av distansavtals- och hemförsäljningsdirektiven*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:L21 yrkandena 2 och 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anförts.

Särskilt yttrande

Konsekvensanalys

Ana Maria Narti (fp) anför:

Jag anser att en harmonisering av det nationella konsumentskyddet och EU:s regelverk rörande distansavtal är nödvändig och kan verka stimulerande för unionens transnationella handel. Det i förevarande proposition framlagda lagförslaget tar dock, enligt min mening, inte i tillräcklig utsträckning hänsyn till företagens – framför allt småföretagens – villkor. Propositionen har arbetats fram i hastigt tempo och företag, särskilt småföretag, har inte fått möjligheter att förbereda sig inför kommande tvingande bestämmelser införda med så kort varsel. När lagen antas har exempelvis postorderföretagen redan tryckt sina kataloger för sommaren, och dessa kataloger är utformade i enlighet med vad som följer av tidigare lagstiftning. Därför vill jag understryka

behovet av en fördjupad konsekvensanalys – enligt den s.k. Simplexförordningens rekommendationer – och en noggrann utvärdering av lagens effekter över framför allt de mindre företagens vardagliga verksamhet.

Jag har utgått från att regeringen kommer att vidta sådana åtgärder och har därför inte funnit skäl för att stödja reservation 2.

1999/2000:LU21

Reservation 3 (mom. 3)

Förslaget till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal

Regeringens förslag

Reservanternas förslag

3 §

Lagen gäller inte distansavtal som

1. avser försäkring, kredit eller någon annan finansiell tjänst,
 2. avser uppförande av byggnad eller en annan fast anläggning på mark eller i vatten,
 3. ingås med hjälp av en varuautomat eller annan liknande automat eller en automatiserad affärslokal,
 4. ingås med en teleoperatör genom användning av en offentlig telefonautomat, eller
 5. ingås vid en auktion *där budgivningen normalt inte sker elektroniskt.*
5. ingås vid en auktion.

Förslaget till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal

Regeringens förslag

Reservanternas förslag

4 §

Lagen gäller inte hemförsäljningsavtal, om

1. det pris som konsumenten sammanlagt skall betala understiger 300 kronor,

1. det pris som konsumenten sammanlagt skall betala understiger 500 kronor,

2. avtalet gäller finansiella instrument som avses i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,

3. avtalet gäller försäkring,

4. avtalet gäller uppförande av byggnad eller en annan fast anläggning på mark eller i vatten, eller

5. avtalet ingås vid ett hembesök som äger rum på konsumentens uttryckliga begäran och avtalet gäller en vara eller en tjänst som omfattas av konsumentens begäran eller som har ett direkt samband med den varan eller tjänsten.

Förslaget till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal

Regeringens förslag

Reservanternas förslag

13 §

Konsumenten har rätt att frånträda ett distansavtal eller ett hemförsäljningsavtal (ångerrätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom *14 dagar* från den dag som anges i 15 § (ångerfrist). Konsumenten har alltid rätt att lämna eller sända meddelandet inom sju arbetsdagar från den dag som anges i 15 §.

Konsumenten har rätt att frånträda ett distansavtal eller ett hemförsäljningsavtal (ångerrätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom *7 arbetsdagar* från den dag som anges i 15 § (ångerfrist). Konsumenten har alltid rätt att lämna eller sända meddelandet inom sju arbetsdagar från den dag som anges i 15 §.

Förslaget till lag om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal

Regeringens förslag

Om näringsidkaren vid ett distansavtal i strid med 10 § *andra stycket 1* underlåtit att i föreskriven form ge den information som nämns där, förlorar konsumenten sin ångerrätt *ett år* efter den dag då ångerfristen skulle ha börjat löpa enligt 15 § första stycket. *Avser underlåtenheten någon annan information enligt 10 §, förlorar konsumenten dock sin ångerrätt tre månader efter den dagen.*

Reservanternas förslag

16 §

Om näringsidkaren vid ett distansavtal i strid med 10 § underlåtit att i föreskriven form ge den information som nämns där, förlorar konsumenten sin ångerrätt *inom tre månader* efter den dag då ångerfristen skulle ha börjat löpa enligt 15 § första stycket.

Om näringsidkaren vid ett hemförsäljningsavtal i strid med 11 § underlåtit att i föreskriven form ge den information som nämns där, förlorar konsumenten sin ångerrätt i enlighet med vad som föreskrivs i första stycket.

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	1
Motionerna	2
Utskottet	2
Inledning.....	2
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	4
Genomförande av distansavtalsdirektivet	5
Lagens tillämpningsområde	6
Ångerrätten	8
Näringsidkarens återbetalningsskyldighet.....	11
Kostnader för återsändande.....	14
Undantag för idrottsevenemang	15
Omförhandling av direktiven	16
Hemställan	17
Reservationer.....	19
1. Avslag på propositionen (m).....	19
2. Konsekvensanalys (m)	19
3. Auktioner (m, kd, fp)	20
4. Lägsta beloppsgräns (m, fp).....	21
5. Ångerfristens längd och beräkning (m).....	21
6. Yttersta frist för ångerrätt (m, fp).....	22
7. Återbetalningsskyldighetens omfattning (m, kd, fp).....	22
8. Kvarhållande av varan (m, kd, fp)	23
9. Återsändandekostnader (m, fp)	23
10. Omförhandling av distansavtals- och hemförsäljnings- direktiven (m)	24
Särskilt yttrande.....	24
Konsekvensanalys.....	24
Bilaga 1 Propositionens lagförslag	26
Bilaga 2 Av reservanterna föreslagna lagändringar	33